

УДК 330.101.+338.242

Кутузова М.М.
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки

Кутузов М.Р.
кандидат економічних наук, доцент
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ І СТРАТЕГІЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто теоретичні аспекти формування концепції і стратегії побудови регіональної системи економічної безпеки в сучасних умовах. Проаналізовано вплив децентралізації на окремі аспекти регіональної системи економічної безпеки, окреслено напрями, шляхи та способи її вдосконалення.

Ключові слова: економічна безпека, державне регулювання, економічна безпека регіону, системи економічної безпеки регіону, децентралізація.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены теоретические аспекты формирования концепции и стратегии построения региональной системы экономической безопасности в современных условиях. Проанализировано влияние децентрализации на отдельные аспекты региональной системы экономической безопасности, очерчены направления и способы ее совершенствования.

Ключевые слова: экономическая безопасность, государственное регулирование, экономическая безопасность региона, системы экономической безопасности региона, децентрализация.

ANNOTATION

The article deals with theoretical aspects of the formation of the concept and strategy of constructing a regional system of economic security in the modern conditions. The influence of decentralization on separate aspects of the regional system of economic security, as well as outlined directions, ways and ways of its improvement, are analyzed.

Key words: economic security, state regulation, economic security of the region, regional economic security systems, decentralization.

Постановка проблеми. За всієї актуальності проблеми теорія національної безпеки загалом та економічної зокрема належить до мало розроблених у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі. Аналіз наявних точок зору на економічну безпеку дає змогу стверджувати, що сьогодні передчасно говорити про існування цілісної системи поглядів на роль та місце регіональної економічної безпеки в загальній структурі соціальних явищ, визначеної на рівні фундаментальних концепцій сучасної науки. Досі відсутня єдність розуміння сутності регіональної економічної безпеки, що задається на рівні її закономірних властивостей, функцій, схем розвитку та причин виникнення. Щодо досліджуваного явища дискусійними залишаються співвідношення макроаспектів економічної безпеки та її регіональні прояви, проблеми джерел виникнення загроз економічній безпеці та чинників їх розвитку, а проблема відтворення економічної безпеки є принципово новою для

економічної науки, оскільки дослідження в цій галузі досі часу не проводились.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження, які здійснюються економістами в галузі регіональної економічної безпеки (В. Геєць, Т. Клебанова, О. Черняк, А. Куклін, О. Романова, А. Скопін, А. Татаркін та ін.), не охоплюють всього аспекту та різноманіття проблем, а також їх наслідків у регіонах.

Для досліджень цих науковців характерні традиційні підходи до аналізу економічної безпеки як складової частини національної безпеки. Вони мають виражений конкретно економічний характер, не розкривають можливості нелінійної динаміки та поліфуркаційності розвитку й еволюції. Особливо серйозним недоліком, на наш погляд, є те, що в роботах, присвячених різним аспектам економічної безпеки, залишається слабо вираженим політико-економічний підхід до її проблем. Не представлений аналіз сутності, змісту, типів, принципів та закономірностей відтворення економічної безпеки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Відсутність в економічній теорії системного уявлення про економічну безпеку означає, що методологічні проблеми цього явища заслуговують на особливу увагу та повинні розглядатись як відносно самостійний клас проблем.

Теоретична й практична значимість проблеми регіональної економічної безпеки зростає через відсутність методології комплексного дослідження цього соціально-економічного явища та дискусійність багатьох моментів (особливо в умовах реальної військової агресії з боку Росії та переорієнтації економіки на європейський напрям), що зумовило вибір теми дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз сутності регіональної системи економічної безпеки особливостей їх функціонування, а також її взаємодії із загальнодержавною системою економічної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека кожного окремо взятого регіону може розглядатись як сукупність поточного стану, умов та факторів, що характеризують стабільність і поступальність розвитку регіональної економіки у певній незалежності

та інтеграції з економікою України, що виражається в таких проявах:

- можливість здійснювати власну економічну політику в рамках держави за рахунок формування власної дієздатної економічної бази;

- здатність своєчасно реагувати на виникаючі загрози регіонального та загальнодержавного характеру;

- можливість вжиття (або принаймні почати вжиття до надходження допомоги від держави) великих економічних заходів з невідкладних соціально небезпечних ситуацій на її території, пов'язаних з локальними економічними лихами або економічними прорахунками, на загальнодержавному рівні;

- здатність на договірній основі надавати допомогу суміжним територіям, де незбалансована економічна ситуація може негативно відбитися на економічних інтересах регіону;

- можливість стабільно підтримувати відповідність чинних на території економічних нормативів загальноприйнятим у світовій практиці (або директивно затвердженим для цього регіону на короткий період часу), що дало б змогу забезпечити гідний рівень життя населення.

Низка авторів наукових розробок [1], розглядаючи проблему самодостатності регіону, висуває таку парадигму: за використання власних ресурсів в межах відокремленої підсистеми національної економіки, що є регіоном, досягнення такого економічного стану, який гарантує, з одного боку гідний рівень життя населенню, а з іншого боку, нормальний прибуток підприємствам. Тракткування поняття регіональної самозабезпеченості (автаркії) як системи замкнутого відтворення спільноти регіону з мінімальною залежністю від зовнішнього середовища [2], а в межах країни цей економічний режим самозабезпечення, в якому мінімізується зовнішній товарообіг, тобто це система, яка передбачає таку економіку, що абсолютною автономією може спричинити негативні наслідки. Також термін «автаркія» можна трактувати як прагнення до відокремлення, схильності до вузького намісництва.

На підставі цього здійснюється спроба довести взаємозв'язок між формуванням концепції економічної безпеки регіону, прагненням до економічної самодостатності та сепаратистськими тенденціями, що загрожують цілісності держави. Це ототожнюється з прагненням до економічної самодостатності [3], при цьому останню трактують як можливий крок до досягнення політичної самодостатності що є згубним як для економіки регіону, так і для всієї країни загалом, що переконливо показують події на сході України та Криму. Це твердження, на наш погляд, є досить спірним та шкідливим.

Не будемо заперечувати, що досягнення економічної самодостатності за наявності певних умов породжує прагнення до фінансової незалежності регіону. Практика останніх років виявила, що регіони, які мають ресурси, що забезпечують умови для успішного економічного

розвитку (Луганська, Донецька області – вугілля, Волинь, Рівненщина – бурштин, Закарпаття – географічне становище тощо), бажають отримати більше самостійності, яка дала б їм можливість не платити загальнодержавні податки та самостійно розпоряджатись наявними природними ресурсами чи положенням.

Такі економісти, як Т. Савостенко, Г. Купалова, А. Клиновський [4; 5], вважають економічну самодостатність регіону умовним поняттям, тому що інтеграційні сили роблять неможливою діяльність регіонів як самостійної одиниці. На думку цих авторів, регіональне господарство є підсистемою загальнодержавної системи національного господарства.

Сучасний євроінтеграційний вектор розвитку України передбачає, що під час приєднання до Європейського Союзу необхідне проведення значної кількості різноманітних реформ, включаючи фінансову децентралізацію, оскільки без фінансового забезпечення неможливо досягти значних результатів в інших сферах реформування. Відповідно до Європейської Хартії Місцевого Самоврядування від 15 жовтня 1985 р. зміст місцевого самоврядування полягає у праві, яке гарантується державою та на реальній здатності самих територіальних спільнот громадян та органів самоврядування самостійно та під свою відповідальність вирішувати значну частину господарчих справ, діючи в межах Конституції та законів держави. Щодо самодостатності регіонів, то одним з найважливіших напрямів децентралізації є фінансова децентралізація. Вона відображає фінансові повноваження органів регіонального рівня та є однією з фундаментальних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади.

Водночас фінансова самодостатність доцільна у виконанні регіонального бюджету, соціальній сфері, сфері освіти та охорони здоров'я, розвитку інфраструктури. Дефіцит регіонального бюджету вимагає загальнодержавних трансфертів і дотацій, що посилює залежність регіону від центру. Економічна самодостатність дає можливість виконувати бюджет і розширювати не тільки його дохідну, але й видаткову частину, забезпечуючи розвиток освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення.

Економічна самодостатність відповідає інтересам не тільки регіону, але й центру. Вона збільшує дохідну частину загальнодержавного бюджету за рахунок податкових надходжень з регіону, дає змогу за цей рахунок допомагати дотаційним регіонам, знижує соціальну напруженість у суспільстві. Досягнутий високий добробут без допомоги центру або навіть за негативного втручання центру, поза сумнівом, сприятиме відцентровим тенденціям у відносинах між центром та регіоном. Прагнення до економічної самодостатності може виступати основою формування концепції економічної безпеки регіону.

Водночас реалізація економічної безпеки регіону полягає в максимальному використанні сприятливого та мінімізації негативного впливу

територіальних факторів, природно-географічних та соціально-історичних умов на соціально-економічний розвиток України.

У зв'язку з цим формування системи економічної безпеки регіону включає такі блоки:

- 1) концепція економічної безпеки;
- 2) регіональні інтереси у сфері економіки;
- 3) показники економічної безпеки;
- 4) порогові значення економічної безпеки;
- 5) загрози у сфері економіки регіону;
- 6) організація економічної безпеки;
- 7) правове забезпечення економічної безпеки.

Беручи до уваги реальну потребу регіонів у стійкому та безпечному розвитку, вважаємо за необхідне запропонувати основні інституційно-правові підходи до розроблення концепції та стратегії економічної безпеки регіону.

Концепція та стратегія економічної безпеки регіону повинна базуватись на таких теоретичних посилах. По-перше, регіони є невід'ємною частиною економічного простору держави, отже, від їх розвитку залежить загальна безпека. По-друге, як рівноправні суб'єкти держави регіони мають у своєму розпорядженні необхідний потенціал для реалізації власних економічних інтересів та проведення прогресивних соціально-економічних перетворень. По-третє, економічна безпека регіону забезпечується як економічними методами, так і засобами неекономічного характеру, перш за все політичними й адміністративними.

Необхідно також розмежувати, що нерідко ототожнюються ключові поняття «концепція економічної безпеки» і «стратегія економічної безпеки». Під концепцією економічної безпеки регіону мається на увазі політичний документ, що відображає сукупність офіційно прийнятих поглядів на пріоритетні цілі та стратегію стійкого й безпечного розвитку в умовах загроз соціально-економічного, екологічного, інформаційного, технічного та іншого характеру. Концепція економічної безпеки регіону повинна містити аналіз поточного соціально-економічного становища регіону порівняно з іншими регіонами; визначення цілей, принципів та критеріїв сталого й безпечного розвитку; основні параметри стратегії економічної безпеки регіону й заходи щодо її реалізації.

Пріоритетними напрямками сталого й безпечного розвитку слід визнати:

– реструктуризацію регіональної економіки з переважним розвитком, з одного боку, виробництв, найбільш прибуткових і перспективних на даний період, а з іншого боку, виробництв, що є точками економічного зростання та забезпечують вихід на міжрегіональні та зовнішні ринки, мають довгострокові економічні переваги в загальній системі територіального поділу праці;

– реалізацію та активізацію власних джерел розвитку, а особливо щодо забезпечення безперебійного та безаварійного режиму функціонування основних систем життєзабезпечення (енергетичний комплекс, тепло- та водопостачання, продовольча й екологічна безпека);

– формування територіально-виробничих комплексів, орієнтованих на вимоги ринку, які гнучким чином реагують на кон'юнктурні зміни;

– державну підтримку розвитку виробничої та ринкової інфраструктури, розвиток міжрегіональних інфраструктурних систем з гідним представництвом території;

– вжиття заходів з надання тимчасової допомоги діючим малоефективним, але соціально необхідним виробництвам;

– збереження та диверсифікацію інфраструктури за напрямками та в обсягах, що забезпечують реалізацію мінімальних норм соціальних стандартів, гарантованих державою;

– локалізацію та подолання критичного стану окремих районів, за необхідності надання їм статусу районів (територій) економічного лиха;

– збереження та благоустрій історичного, культурного та природного ландшафтів регіону.

Концепція економічної безпеки регіону повинна будуватись на основі довгострокових та перспективних інтересів регіону. Формуючи найважливіші напрями та принципи регіональної політики, концепція створює основу для розроблення конкретних програм та організаційних документів, серед яких особливе місце повинна посісти стратегія економічної безпеки.

Стратегія економічної безпеки регіону – це нормативно-правовий та організаційно-методичний документ, що відображає дії суб'єктів управління регіону щодо досягнення стратегічних та тактичних цілей його економічної безпеки. На етапі розроблення стратегії економічної безпеки регіону фактично реалізується аналітико-прогностична функція управління. Тому у цьому документі доцільно зазначити такі параметри:

– об'єкти та суб'єкти економічної безпеки регіону;

– загрози економічній безпеці в найважливіших сферах життєдіяльності регіону, джерела загроз і канали їх проникнення;

– критерії та параметри стану регіональної економіки, що відповідають вимогам безпечного розвитку регіону;

– критерії та індикатори економічної безпеки регіону;

– потенційний збиток;

– конкретні заходи й механізми регіональної економічної політики, спрямовані на забезпечення економічної безпеки регіону.

Нормативно-правовий статус стратегії економічної безпеки регіону формується в результаті процедури її розроблення, затвердження та реалізації. Цей статус повинен гарантувати настання відповідальності за дії, що суперечать виробленій стратегії. Під час її формування та реалізації необхідно врахувати умови перехідного періоду, фінансові та соціальні обмеження, нестабільність та неоднорідність інтересів суб'єктів господарювання. Стратегія економічної безпеки регіону повинна бути конкурентоспроможною, але не конфронтаційною. Отже, її прагматичну основу повинні складати еко-

номічні змінні, які включають узгодження гіпотетично можливих протилежних інтересів, оптимізацію та координування витрат, вигід, шкоди, ризиків тощо. З інституційно-управлінських позицій принципово, на наш погляд, є безпосередня участь у формуванні стратегії економічної безпеки регіону перших осіб виконавчої та законодавчої влади.

Об'єктом забезпечення економічної безпеки на регіональному рівні є система інтересів території в галузі економіки, які є невід'ємною частиною національних інтересів України. Їх реалізація можлива тільки на основі сталого розвитку економіки регіону та покликана забезпечити її функціонування в рамках розширеного відтворення, створювати умови для досягнення високого рівня та якості життя населення, що гарантують соціальний спокій як в регіоні, так і в країні, сприяє збереженню та ефективному використанню всіх видів ресурсів (трудових, природних, інтелектуальних, інформаційних, фінансових тощо), підвищенню конкурентоспроможності продукції. При цьому в умовах зростання відкритості української економіки після вступу України до Світової організації торгівлі та євроінтеграції нарощування конкурентоспроможності є найважливішим фактором зміцнення та примноження економічного потенціалу регіону, вирішення стратегічного завдання забезпечення сталого економічного зростання.

Виходячи зі значення та цілей стратегічного розвитку регіону, основними регіональними інтересами в галузі економіки визначаємо такі.

1) В галузі виробництва, інвестиційної, науково-технічної та інноваційної діяльності регіональні інтереси полягають у формуванні соціально орієнтованого типу ринкової економіки, заснованого на врахуванні інтересів та можливостей розвитку громадянського суспільства, цілеспрямованої підтримки тих галузей економіки (наукоємні виробництва, виробництво будівельних матеріалів, виробництво й переробка сільськогосподарської продукції), які визначають напрями економічного розвитку регіону на основі становлення нового технологічного укладу.

2) У соціальній сфері головним регіональним інтересом є підвищення рівня та якості життя населення як основна умова забезпечення тривалого економічного зростання території. Для цього необхідно вирішити такі завдання:

- відновлення демографічного потенціалу регіону, забезпечення достатньої для економічного зростання кількості трудових ресурсів, поліпшення їх якісних характеристик за рахунок народжуваності, зменшення відтоку трудових ресурсів до Євросоюзу;

- зменшення бідності населення, недопущення наближення до кількісних параметрів порогових значень економічної безпеки в соціальній сфері за часткою населення з доходами, які нижче за прожитковий мінімум (нижче 7%), співвідношення доходів 10% найбільш і 10% найменш забезпеченого населення (8 ра-

зів), безробіття (не більше 3–5% загальної кількості економічно активного населення);

- забезпечення фізичної та економічної доступності продуктів харчування, раціональних норм споживання продовольчих та непродовольчих товарів;

- забезпечення доступності для всіх верств населення соціально прийнятного комплексу послуг освіти, культури, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства та інших галузей життєзабезпечення, а також обов'язкового поєднання етапів проведення реформ щодо децентралізації та в галузях соціальної сфери із заходами стосовно підвищення доходів.

3) У сфері фінансів та грошового обігу регіональні інтереси полягають у забезпеченні достатності бюджетних ресурсів для повноцінного виконання державою своїх функцій, нарощуванні бюджетного потенціалу в умовах його збалансованості та нормалізації фінансів на основі:

- підвищення стійкості бюджетної системи та фінансово-банківського сектору економіки, забезпечення частки витрат на обслуговування державного боргу не більше 20% від загального обсягу видатків регіонального бюджету;

- створення й розвитку податкової системи, стимулюючої ділову активність, інвестиційну та інноваційну діяльність, а також зайнятість населення;

- забезпечення захисту фінансової системи від сплеску інфляції, здійснення ефективного державного контролю за формуванням внутрішніх цін на продукцію та послуги природних монополій, які враховують потреби відтворення економіки регіону, а також рівень доходів населення;

- забезпечення безперервності грошового обігу на основі поступового доведення рівня монетизації економіки регіону до 40% від ВРП;

- підвищення ефективності валютного регулювання та валютного контролю, боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, нелегальним вивезенням капіталу; формування ефективних механізмів контролю за фінансовими потоками у фірмах, природних монополіях та великих підприємствах, що роблять найбільший внесок до бюджету регіону.

4) У сфері зовнішньоекономічної діяльності регіональні інтереси полягають у створенні сприятливих умов для ефективного використання потенціалу зовнішньоекономічних зв'язків регіону для цілей сталого зростання, підвищення рівня життя населення, науково-технічного прогресу та забезпечення фінансової стабільності на основі:

- залучення на вигідних для регіону умовах іноземних інвестицій, насамперед у реальний сектор економіки;

- створення системи державної підтримки експорту, захисту регіональних виробників від недобросовісної конкуренції з боку імпортової продукції, яка не завжди є якісною.

5) В екологічній сфері регіональні інтереси полягають у забезпеченні екологічно безпечно-

го сталого розвитку, відповідності середовища проживання чинним нормативам, удосконаленні управління в галузі природокористування й охорони навколишнього середовища, попередженні техногенних катастроф та мінімізації їх негативних наслідків, вжитті комплексу заходів щодо реабілітації порушених екосистем на основі:

- забезпечення стабільності та підтримки стійкого стану екосистеми регіону як частини екологічної системи країни загалом;

- формування високотехнологічного промислового виробництва, що характеризується мінімальним негативним впливом на навколишнє середовище;

- вдосконалення правових та організаційно-управлінських механізмів в галузі використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища;

- створення механізму фінансування екологічних заходів відповідно до величини збитку.

6) У сфері міжрегіональних відносин регіональні інтереси полягають у формуванні єдиного економічного простору, подоланні сепаратистських та автаркічних тенденцій на місцях, розвитку інтеграційних економічних процесів всередині країни. Соціально-економічна політика держави повинна бути спрямована на зниження диференціації в розвитку регіонів, територіальних диспропорцій, подолання кризових ситуацій на основі:

- формування єдиного економічного та правового простору;

- розвитку міжрегіональної інтеграції, подальшого розмежування повноважень між центром та регіонами;

- поєднання методів державного та ринкового регулювання розвитку регіонів.

7) У сфері управління регіональні інтереси пов'язані насамперед зі здатністю виробляти та реалізувати ефективну соціально орієнтовану економічну політику, засновану на контролі за регіональними ресурсами та поглибленням системи соціального партнерства на основі:

- впровадження більш ефективних форм менеджменту, які передбачають формування та освоєння нових, передових стратегій розвитку виробництва, що дають змогу добитися різкого підвищення якості та продуктивності праці;

- створення законодавчих та економічних передумов зниження криміналізації суспільства, експертизи прийняття рішень з найважливіших питань господарсько-фінансової діяльності;

- створення принципово іншої етики конкуренції господарюючих суб'єктів, утвердження духовно-моральних цінностей у сфері управління, подолання бюрократизації;

- збереження економічного суверенітету щодо основних життєзабезпечувальних систем та ресурсів регіону.

Висновки. Отже, ослаблення цілісності виробничо-економічного простору України загрожує її економічній безпеці, оскільки знижує рівень

розвитку природно-ресурсного потенціалу країни, порушує соціально-економічну та військово-політичну стабільність, підвищує вразливість українського відтворювального циклу від внутрішніх та зовнішніх негативних впливів, різко погіршує суверенну та незалежну зовнішньоекономічну позицію України. В основі ослаблення цілісності українського виробничого простору лежить скорочення господарських зв'язків між регіонами під впливом двох тенденцій, а саме спаду виробництва та зростання експорту виробничих ресурсів. Щоб зупинити дію цих тенденцій, необхідно повніше враховувати реальні, історично сформовані властивості української економіки, найважливішим з яких є цілісність її виробничо-економічного простору, породжена взаємозв'язком та взаємним доповненням виробництва всіх українських регіонів в рамках єдиного відтворювального процесу, який поки що слабо інтегрований у світовий ринок.

Формування та розроблення концепції і стратегії економічної безпеки регіону разом зі стратегією економічної безпеки країни повинна вирішити вказані проблеми.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Нижник Н., Лемак В. Постсоціалістична держава: теоретико-правові проблеми: монографія. Ужгород: УжНУ, 2003. 104 с.
2. Решетило В., Стадник Г., Островський І. Інституційні фактори стійкого розвитку регіональних соціально-економічних систем: монографія. Харків: ХНАМГ, 2013. 241 с.
3. Дивина Л. Налоговая составляющая экономической безопасности Российской Федерации. Российское предпринимательство. 2014. Т. 15. № 8. С. 39–45.
4. Савостенко Т., Попруга В., Польська І. Методологічні засади державної політики сталого регіонального розвитку: монографія / за ред. Т. Савостенко. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2007. 160 с.
5. Купалова Г., Клиновський А. Развитие та розміщення продуктивних сил регіону: соціально-економічні аспекти. Тернопіль, 2005. 228 с.

REFERENCES:

1. Nyzhnyk N., Lemak V. (2003), Postsotsialistychna derzhava: teoretyko-pravovi problemy [Post-socialist state: theoretical and legal problems], UzhNU, Uzhhorod, Ukraine.
2. Reshetylo V., Stadnyk H., Ostrovskiy I. (2013) Instytutsiini faktory stiiokoho rozvytku rehionalnykh sotsialno-ekonomichnykh system [Institutional factors of sustainable development of regional socio-economic systems], KhNAMH, Kharkiv, Ukraine.
3. Divina L. (2014) "Tax component of the economic security of the Russian Federation" Rossijskoe predprinimatel'stvo. T. 15, no. 8, pp. 39–45.
4. Savostenko T., Popruha V., Polska I. (2007) Metodolohichni zasady derzhavnoi polityky staloho rehionalnoho rozvytku [Methodological principles of the state policy of sustainable regional development], DRIDU NADU, Dnipropetrovsk, Ukraine.
5. Kupalova H., Klynovskiy A. (2005) Rozvytok ta rozmishchennia produktyvnykh syl rehionu: sotsialno-ekonomichni aspekty [Development and placement of productive forces of the region: socio-economic aspects], Pidruchnyky i posibnyky, Ternopil, Ukraine.

Kutuzova. M.M.
*Candidate of Economic Sciences,
Senior Instructor at Department of Finance,
Banking and Insurance,
Lesya Ukrainka Eastern European National University*

Kutuzov M.R.
*Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Audit,
Lesya Ukrainka Eastern European National University*

FORMATION OF THE CONCEPT AND STRATEGY OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF THE REGIONS OF UKRAINE

The transition to new forms of management, the decentralization of public administration in the context of the contradictory legal framework, the lack of a scientifically sound concept of reform, the decline in the quality of life of people, and the inertia of thinking have caused a number of problems, the exacerbation of which highlights the problem of the formation of a stable, economically safe economy.

Recently, increasing attention to the issue of economic security is directly linked to the objective need to ensure the full participation of countries in globalization.

The problem of economic security is not new in economic literature. This problem was dealt with by many scientists with a global name.

At the same time, it is undeniable that the problem of the security of the national economy and its regions is one of the least developed in economic science, especially in the theoretical and methodological aspects.

Scientific developments in this direction are more applied, therefore, need to be clarified and further developed in the theoretical aspect.

The article deals with the theoretical aspects of the formation of the concept and strategy of constructing a regional system of economic security in modern conditions.

The influence of decentralization on separate aspects of the regional system of economic security, as well as outlined directions, ways, and methods of its improvement, are analysed.

At the core of the weakening of the integrity of the Ukrainian manufacturing space lies the contraction of economic relations between regions under the influence of two trends – the decline in production and the growth of imports.

In order to stop the effect of these trends, it is necessary to take full account of the real, historically formed properties of the Ukrainian economy, the most important of which is the integrity of its production and economic space, generated by the interconnection and complementarity of production of all Ukrainian regions within the framework of a single reproduction process, which is still weakly integrated into world market.

Formation of regional economic security systems in conjunction with the country's economic security strategy should provide solutions to these problems.